

Živý chlieb zostupujúci z neba

Lebo tým chlebom Božím je ten, ktorý zostupuje z neba a dáva svetu život.

Ján 6:33

Ja som chlieb života. Vaši otcovia jedli mannu na púšti a pomreli;

ale toto je chlieb, ktorý zostupuje z neba, aby z neho jedol človek a nezomrel.

Ja som ten živý chlieb, ktorý zostúpil z neba. Keby niekto jedol z tohto chleba,

bude žiť na veky. A chlieb, ktorý ja dám, je moje telo, ktoré ja dám za život sveta.

Ján 6:48-51

Nasýtenie piatich tisícov chlebom

Pán Ježiš počas svojej zemskej služby činil divy a vyučoval. Oboje robil preto, aby zjavil svetu svoju identitu, svoje poslanie a dielo, ktoré prišiel vykonať, aby svet mohol byť spasený skrze neho. Bolo to tak aj za Galilejským morom, kde za ním prišli zástupy v počte 5 000 mužov (Ján 6. kapitola). Zástupy za ním nešli preto, že by v neho už uverili ako v Spasiteľa, ale preto, že ich priťahovali divy, ktoré činil (6:2). Ježiš túto príležitosť využil na to, aby nielen zástupom, ale aj nám, ktorí o tejto udalosti čítame v Písme, vysvetlil hlboké veci týkajúce sa spasenia z viery.

Ježiš pri tejto príležitosti učinil div, vďaka ktorému mohol byť tento veľký zástup ľudí zázračne nasýtený chlebom a rybami (6:5-14). Po tejto udalosti sa Pán Ježiš aj učeníci preplavili na druhú stranu mora. Na druhý deň zástup hľadal Ježiša. Našli ho v Kafarnaume (6:24-25). Pri

tejto príležitosti Pán Ježiš odsúdil motív, pre ktorý ho hľadali. Vyčítal im, že ho hľadajú kvôli záležitostiam zemskeho života, avšak mali by ho hľadať kvôli večnosti a večnému životu: „Ježiš im odpovedal a riekol: Amen, amen vám hovorím, hľadáte ma, nie preto, že ste videli divy, ale že ste jedli z tých chlebov a nasýtili ste sa. Pracujte nie o pokrm, ktorý hynie, ale o pokrm, ktorý zostáva do večného života, ktorý vám dá Syn človeka, lebo toho spečatil Otec, Boh“ (6:26-27). Pán Ježiš sa vyjadril jasne, že neprišiel na svet na to, aby vyriešil záležitosti zemskeho života Židov (a ľudí všeobecne), ani na to, aby na zemi ustanovil (či obnovil) kráľovstvo Izraelovi. To je prvá dôležitá lekcia. Ako na to zareagoval zástup?

Veriť v Pána Ježiša Krista

Reakcia zástupu bola správna. Neprotirečili, ale sa opýtali, že keď je to teda tak, čo potom majú činiť: „Vtedy mu povedali: Čo máme robiť, aby sme konali skutky Božie?“ (6:28). Ich reakcia však bola formovaná zmýšľaním v intenciách Mojžišovho zákona. Vedeli, že Mojžišov zákon je zákon (zmluva) skutkov a že je potrebné ho naplniť. Odpoveď Pána Ježiša je v príkrom kontraste s ich zmýšľaním. Ježiš im odpovedá: „Ježiš odpovedal a riekol im: To je ten skutok Boží, aby ste verili v toho, ktorého on poslal“ (6:29). Pán im odpovedal, že to jediné, čo je potrebné, ale aj postačujúce na to, aby boli spasení a vošli do večného života, je uveriť a veriť v neho ako Syna človeka, ktorý je Božím Synom z večnosti, poslaný zhora (z neba) od svojho večného Otca, od Boha. To je druhá a najdôležitejšia lekcia.

Pán Ježiš tu však netvrdí, že uverenie je skutok zo strany človeka. To by bolo nesprávne chápanie. Naopak, Pán tu dáva do kontrastu konanie ľudských skutkov a spásu z viery samotnej. Robí to však pozoruhodným spôsobom. Keď sa ľudia zo zástupu pýtali, čo majú činiť, aby boli spasení, pýtajú sa spôsobom, čo majú robiť, aby „konali skutky Božie“. Mienia tým však ľudské skutky, ktoré sú podľa Boha, ktoré sa Bohu páčia – v ich chápaní –, ktoré sú podľa Božieho zákona. Pán Ježiš sa toho chytí a odpovedá im v ich terminológii. Prikazuje im urobiť jednu vec – uveriť a veriť v neho – a toto nazýva skutok Boží. Položme si otázku: Prisudzuje Pán Ježiš svojou odpoveďou aktu spasiteľného uverenia na strane človeka to, že je to vlastne Boží skutok? Odpoveď nachádzame vo zvyšku 6. kapitoly Jánovho evanjelia a podrobnejšie ju

rozoberieme nižšie.

Židia žiadajú znamenia

Tentoraz je reakcia ľudí zo zástupu na Ježišovu odpoveď (najdôležitejšiu lekciu v ich živote, ktorú ich Ježiš práve vyučuje) nesprávna. Namiesto toho, aby spravili to, čo im práve vysvetlil, že majú spraviť – uverili v neho ako Spasiteľa sveta zoslaného z neba –, kladú Ježišovi svoju vlastnú podmienku a svoje uverenie v neho podmieňujú tým, že Ježiš ich podmienku najprv musí splniť. Tou podmienkou je, aby učinil „dostatočné divy a znamenia“, ktoré by ho potvrdili: „Vtedy mu povedali: Aké ty teda činiš znamenie, aby sme videli a uverili ti? Čo robíš?“ (6:30). Je to nemiestna a situácii neprimeraná požiadavka, pretože deň predtým boli Ježišom zázračne nasýtení a Pán sám odkryl, že on je to, kto zostupuje z neba a dáva večný život (6:27). Dokonca oni sami pri nasýtení, keď videli ten div, vyznali: „Toto je skutočne ten prorok, ktorý mal prísť na svet“ (6:14). A prejde len jeden deň a už ho zapierajú, a žiadajú ďalšie znamenie.

Toto bol problém neverných (neveriacich) Židov: Donekonečna žiadali od Ježiša znamenie a neexistovalo znamenie, ktoré by ich uspokojilo. Na tento problém nevery neveriacich ľudí vo všeobecnosti poukazuje Božie slovo: „Keďže i Židia žiadajú znamenia, i Gréci hľadajú múdrosť...“ (1. Korinským 1:22). Na neveru Židov (a ľudí všeobecne) poukazuje Božie slovo priamo: „Prišiel do svojho vlastného, a jeho vlastní ho neprijali!“ (Ján 1:11).

Chlieb z neba – manna a Kristus

Túto svoju nerozumnosť, keď Židia žiadajú od Ježiša ďalšie znamenie, sa snažia ešte aj duchovne ospravedlniť, oprieť o písma. Odvolávajú sa na Mojžiša, ktorý bol Bohom ustanovený nad Božím domom: „Naši otcovia jedli mannu na púšti, ako je napísané: Dal im jesť chlieb z neba“ (6:31). Čiže nárokujú si, aby tak ako Mojžiš dal jesť ich otcom mannu, chlieb z neba, rovnako aj Pán Ježiš zoslal chlieb z neba. A pritom im úplne uniká, že deň predtým to Pán Ježiš učinil, že im dal jesť chlieb z neba, aby potvrdil to, čo o sebe povedal, že on je to, kto dáva chlieb života, aby človek, ktorý ten chlieb je, žil večne (6:27).

Ale Pán Ježiš je trpezlivý a milosrdný, nezlomil ešte nad nimi palicu, vysvetľuje im to znova: „Na to im povedal Ježiš: Amen, amen vám hovorím, že nie Mojžiš vám dal chlieb z neba, ale môj Otec vám dáva chlieb z neba, ten pravdivý. Lebo tým chlebom Božím je ten, ktorý zostupuje z neba a dáva svetu život“ (6:32). Oni, stále ešte nerozumejú, že sám Pán Ježiš je tým chlebom, aspoň reagujú tak, že po tomto chlebe túžia: „Vtedy mu povedali: Pane, dávaj nám vždy ten chlieb“ (6:34). Vtedy im to Ježiš zjavil priamo: „A Ježiš im povedal: Ja som ten chlieb života; kto príde ku mne, nebude nikdy lačniť, a kto verí vo mňa, nebude nikdy žízniť“ (6:35). Ale oni neuverili.

Koreň nevery

Pán Ježiš nielen odkryl, že v neho neveria (6:36), ale aj vysvetlil, prečo v neho neveria, zjavil príčinu nevery. Pán pri tejto príležitosti povedal: „Všetko, čo mi dáva Otec, príde ku mne, a toho, kto príde ku mne, nevyženiť von. Lebo som nezostúpil z neba nato, aby som činil svoju vôľu, ale vôľu toho, ktorý ma poslal. A to je vôľa toho, ktorý ma poslal, Otcova, aby som nestratil ničoho z toho, čo mi dal, ale aby som to všetko vzkriesil v ten posledný deň. Lebo to je vôľa môjho Otca, ktorý ma poslal, aby každý, kto vidí Syna a verí v neho, mal večný život, a ja ho vzkriesim v posledný deň“ (6:37-40). Toto je dôležitá lekcia o vzťahu Božej zvrchovanosti v

Božom diele spásy a ľudskej zodpovednosti v otázke spasenia z viery samotnej. Pán Ježiš toto učenie rozvíja vo zvyšku 6. kapitoly Jána. Ale už z tohto tu povedaného je zrejmé, že „každý, komu Boh dá vieru uverí v Krista, v Krista uverí a Kristus ho prijme za svojho, a dá mu večný život“. Ak by to nebolo zrejmé už na tomto mieste, tak to Pán Ježiš ešte rozvinul a vyložil podrobnejšie a do väčšej hĺbky.

Ako reagovali tí, ktorým sa Pán Ježiš vyznal a odkryl, že on je tým chlebom života? Neverili v neho: „Vtedy reptali Židia proti nemu, že povedal: Ja som ten chlieb, ktorý zostúpil z neba, a hovorili: Či nie je toto Ježiš, syn Jozefov, ktorého otca i matku my známe? Ako teda hovorí tento, že vraj zostúpil som z neba?“ (6:41-42). Teraz však namiesto toho, aby ich Ježiš znovu presviedčal alebo aby činil ďalšie divy či znamenia, aby azda snád' nakoniec v neho uverili, odkryje príčinu ich nevery: „Vtedy odpovedal Ježiš a riekol im: Nerepcite medzi sebou! Nikto nemôže prísť ku mne, keby ho nepritiahol Otec, ktorý ma poslal, a ja ho vzkriesim v posledný deň“ (6:43-44). Pán Ježiš sám, osobne, zreteľne, priamo a výslovne (explicitne) vyložil, že ak Boh človeku nedá vieru (povedané slovami „ak Otec daného konkrétneho človeka nepritiahne k Ježišu Kristovi“), tento človek sám od seba uveriť nemôže, nedokáže, nebude spasený a nevojde do večného života. Táto doktrína je v súlade so zvyškom novozmluvného učenia.

Spasiteľná viera v srdci človeka je duchovná záležitosť. Duchovne mŕtvy človek (človek mŕtvy v svojich hriechoch, previneniach a v neobrezanosti svojho srdca) nie je schopný spasiteľne uveriť. Telesný, neznovuzrodený človek nechápe duchovné veci a ani ich pochopiť nedokáže, a preto nedokáže uchopiť, že Kristus je ten živý chlieb zostupujúci z neba, a nedokáže v Krista uveriť. Na to, aby duchovne mŕtvy, telesný človek spasiteľne uveril v Krista, je nevyhnutné, aby Boh Otec tohto človeka „pritiahol k Synovi“ – inak povedané, je nevyhnutné, aby Boh tomu človeku dal vieru. Keď Boh človeku vieru v Ježiša Krista dá, keď ho „pritiahne ku Kristovi“, je to sám ten človek, kto potom v Krista verí, v ktorého srdci potom spasiteľná viera sídli.

Pán Ježiš vedel, ktorí sú to tí, ktorí v neho neveria (6:64). A znova zopakoval tú istú pravdu, ktorú im už pri tejto príležitosti bol zjavil: „A vravel: Preto som vám povedal, že nikto nemôže prísť ku mne, keby mu to nebolo dané od môjho Otca“ (6:65). Následne časť učeníkov od neho odišla: „Od tej chvíle odišli mnohí z jeho učeníkov nazad a nechodili viacej s ním“ (6:66). To neboli učenici v pravom zmysle slova. Boli to nasledovníci, pri ktorých dozrel čas, aby sa odkrylo, že v Ježiša Krista neveria. A dozrel čas, aby sa o pravých učeníkoch odkrylo, že v Krista veria. Pán Ježiš sa opýtal aj svojich učeníkov, tých dvanástich, či aj oni chcú odísť, tak ako odišli tamtí (6:67). Tu Peter odpovedal v mene učeníkov a vyjadril mocné vyznanie: „... a my sme uverili a poznali, že si ty Kristus, ten Syn živého Boha“ (6:69). Srdcom sa verí na spravodlivosť a ústami sa vyznáva na spasenie (Rímskym 10:10).

Rovnaké vyznanie učinil Peter aj na inom mieste pri inej príležitosti: „A Šimon Peter odpovedal a riekol: Ty si Kristus, Syn živého Boha!“ (Matúš 16:16). Pán mu na to: „A Ježiš odpovedal a riekol mu: Blahoslavený si Šimone, synu Jonášov, lebo telo a krv ti toho nezjavili, ale môj Otec, ktorý je v nebesiach“ (verš 17). Lekcia je opäť tá istá ako v Jánovi kapitola 6. Peter neuveril v Ježiša ako Krista Spasiteľa v svojej vlastnej kapacite, ale preto, lebo Boh Otec mu svojho Syna zjavil, čo je v terminológii Ján 6 povedané tak, že Otec pritiahol Petra k svojmu Synovi.

Ľudská zodpovednosť v diele spásy

Na to, aby človek mal večný život a bol vzkriesený pri druhom príchode Pána, je nevyhnutné, aby človek v Ježiša Krista uveril: „Lebo to je vôľa môjho Otca, ktorý ma poslal, aby každý, kto vidí Syna a verí v neho, mal večný život, a ja ho vzkriesim v posledný deň“ (Ján 6:40). Osobná živá spásiteľná viera na strane človeka, v jeho srdci (Rímskym 10:10) je nutnou, ale aj

postačujúcou podmienkou pre získanie večného života a pre vzkriesenie do osláveného nebeského tela do večnosti. Táto skutočnosť predstavuje základ novozmluvného učenia: „Ten, kto uverí a pokrstí sa, bude spasený; a kto neuverí, bude odsúdený“ (Marek 16:16); „Kto verí v Syna, má večný život; ale kto nie je vo viere poslušný Synovi, neuzrie života, ale hnev Boží zostáva na ňom“ (Ján 3:36); „Amen, amen vám hovorím, že ten, kto čuje moje slovo a verí tomu, ktorý ma poslal, má večný život a nepríde na súd, ale prešiel zo smrti do života“ (Ján 5:24) a mnohé ďalšie miesta, ktoré učia, že spasenie (aj ospravedlnenie) je z viery samotnej.

Božia zvrchovanosť v diele spásy

Človek však nedokáže uveriť v Ježiša Krista, ak ho Otec nepritiahne k Synovi: „Nikto nemôže prísť ku mne, keby ho nepritiahol Otec, ktorý ma poslal, a ja ho vzkriesim v posledný deň“ (Ján 6:44). Napriek tomu, že tí ľudia videli Ježiša tvárou v tvár, napriek tomu, že videli divy a znamenia, ktoré činil, ktorými sa identifikoval ako Kristus (Mesiáš), napriek tomu, že o sebe sám vydal pravdivé svedectvo, kým je, aj tak v neho neverili. Príčinou je to, že Otec ich nepritiahol k Synovi. Preto zostali telesní, nerozumejúci duchovným veciam. Zostali duchovne mŕtvi, neschopní uveriť živou a trvácnou vierou v Božieho syna Spasiteľa. Zostali „telom a krvou“, a preto neboli schopní uchopiť zjavenia o Synovi živého Boha (Matúš 16:17).

Neboli vyvolení na spasenie ešte pred založením sveta, neboli ovcami, a preto neuverili: „A Ježiš sa prechádzal v chráme, v dvorane Šalamúnovej. Vtedy ho obštúpili Židia a hovorili mu: Dokedy budeš držať našu dušu v napnutí? Ak si ty Kristus, povedz nám to otvorene! Ježiš im odpovedal: Povedal som vám, a neveríte. Skutky, ktoré ja konám v mene svojho Otca, tie svedčia o mne; ale vy neveríte, pretože nie ste z mojich oviec, ako som vám už povedal. Moje ovce čujú môj hlas, a ja ich znám, a nasledujú ma, a ja im dávam večný život, a nezhynú na veky, a nikto ich nevytrhne z mojej ruky“ (Ján 10:23-28).

A naopak, každý, koho Otec pritiahne k Synovi, v Krista aj uverí: „Všetko, čo mi dáva Otec, príde ku mne, a toho, kto príde ku mne, nevyžením von“ (Ján 6:37). Biblickou pravdou pritom stále zostáva, že Božím dieťaťom sa stáva každý človek, ktorý uverí v Krista: „Ale všetkým, ktorí ho prijali, dal právo a moc stať sa deťmi Božími, tým, ktorí veria v jeho meno“ (Ján 1:12). A kto sú to tí, ktorí veria v Krista a stali sa deťmi Božími? Sú to tí, „ktorí nie z krvi ani z vôle tela ani z vôle muža, ale z Boha sú splodení“ (Ján 1:13). Ak „telo a krv“ nedokáže telesnému (duchovne mŕtvemu) človeku zjaviť Krista ako Syna živého Boha (Matúš 16:17), tak potom je k tomuto zjaveniu potrebné duchovné splodenie, splodenie z Boha (Ján 1:13). Pre našu spásu z viery bolo potrebné splodenie z Ducha: „Ale keď sa zjavila dobrota a ľudomilnosť nášho Spasiteľa Boha, nie zo skutkov spravodlivosti, ktoré by sme asi my boli činili, ale podľa svojho milosrdenstva nás spasil kúpeľom opätovného splodenia a obnovením Svätého Ducha“ (Títovi 3:4-5).

Vzťah Božej zvrchovanosti a ľudskej zodpovednosti v diele spásy

Pri tejto jednej príležitosti vyučuje Pán Ježiš (Ján 6. kapitola) o dvoch aspektoch (stránkach) spasenia z viery. Z pohľadu človeka a jeho vôle Pán Ježiš vyučuje, že človek musí uveriť v Ježiša Krista ako Spasiteľa, aby bol spasený pre večnosť (6:47). Človek teda je zodpovedný za to, či v Krista uverí a bude zachránený, alebo neuverí a bude zatratený. Z pohľadu večnej Božej rady, Božej zvrchovanosti v diele spásy, Pán Ježiš vyučuje, že Boh Otec musí človeka ku Kristovi pritiahnuť, že Boh musí dať človeku vieru, aby bol človek spasený pre večnosť (6:44). Vo vzťahu medzi ľudskou zodpovednosťou (ktorá je prepojená na ľudskú vôľu a ľudské rozhodnutie) a Božou zvrchovanosťou je Božia zvrchovaná vôľa nadradená ľudskej vôli. Preto človek sám od seba nedokáže uveriť v Ježiša Krista, ak ho Otec nepritiahne k Synovi. Táto skutočnosť však človeka nezbavuje zodpovednosti za to, či v Krista uverí alebo neuverí. Naopak, človek je zodpovedný za to, či v Krista uverí alebo neuverí, a ponesie si podľa toho aj svoj konečný údel pre večnosť: Buď večný život v Božej prítomnosti, ak uverí, alebo večné zatratenie preč od tváre Pánovej, ak neuverí.

Nám stvoreným bytostiam je nesmierne ťažké, ak vôbec možné, pochopiť vzťah medzi Božou zvrchovanou vôľou a ľudskou vôľou, z ktorej vyplýva aj ľudská zodpovednosť. Nám sa tieto dva aspekty spasenia z viery môžu javiť ako protirečiacie. Božie slovo však zjavuje obidve tieto stránky a nedáva ich do rozporu. Naopak, obidve predstavuje ako rovnako platné. Ľudskej mysli sa to však môže priečiť. Vzniká námietka: Ak človek, ktorého Boh sám nepritiahne ku Kristovi, nemôže sám od seba uveriť v Ježiša Krista, prečo a ako potom môže Boh činiť človeka zodpovedným za to, či v Krista uverí alebo neuverí? Písmo sa k tomu bližšie nevyjadruje, ale vieme, že to tak je, pretože to Písmo takto zjavuje (Ján 6. kapitola). Aj keď nemusíme rozumieť, ako to môže byť, veríme tomu a prijímame to, pretože to takto učí Božie slovo. Aj tu platí: „Je napísané.“

Tejto námietke sa Božie slovo venuje aj na inom mieste. Túto námietku vznáša sám apoštol Pavol zástupne za všetkých ľudí, ktorí by takto chceli namietat, keď vysvetľuje vyvolenie cez to, ako Boh niekomu srdce zatvrdzuje a inému srdce otvára, keď sa nad niekým zmiluje a nad iným nie: „... aby zostávalo predloženie Božie podľa vyvolenia, nie zo skutkov, ale z toho, ktorý povoláva (Rímskym 9:11). Námietka znie: „Čo teda povieme? Či nie je nespravodlivosť u Boha?“ Odpoveď znie: „To nech sa nestane!“ (Rímskym 9:14).

Ak teda Boh niekoho povolá do večného života a iného nepovolá, nie je to nespravodlivé? Odpoveďou je, že v žiadnom prípade. Táto námietka vzniká z mylnej predstavy, z mylného predpokladu, že všetci ľudia majú rovnaký nárok, rovnaké právo byť spasení. Lenže nemajú! Všetci ľudia totiž zhrešili a jediné rovnaké právo, ktoré všetci majú, je byť spravodlivo odsúdení a zatratení! Spása je darom z milosti, nie je to naplnenie ľudského práva. Boh nie je ničím zaviazaný spasiť všetkých ľudí. Ak spasí niektorých, ale nie všetkých, je to jeho slobodná a zvrchovaná voľba: „Lebo hovorí Mojžišovi: Zmilujem sa, nad kým sa zmilujem a zľutujem sa, nad kým sa zľutujem. Tak teda nie je to vecou toho, kto chce, ani toho, kto beží, ale vecou Boha, ktorý sa zmilováva“ (Rímskym 9:15-16). Táto Božia voľba sa netýka len toho, nad kým sa Boh zmiluje a koho pritiahne ku Kristovi, ale sa týka aj toho, koho Boh ponechá v stave duchovnej smrti a telesnosti bez toho, aby ho pritiahol ku Kristovi, čiže koho ponechá zatvrdeného: „Tak teda nad kým sa chce zmilovať, nad tým sa zmilováva, a koho chce zatvrdiť, toho zatvrdzuje“ (Rímskym 9:18). Všetci ľudia sa od pádu rodia ako „zatvrdení“ (tvrdošíjní, s kamenným srdcom), sú „telo a krv“ (telesní) a duchovne mŕtvi. Niektorých zatvrdených Boh

zatvrdí ešte viac (vypuklým príkladom je faraón), aby sa na nich oslávil svojím hnevom a súdom. Nad inými zatvrdenými sa zmiluje, aby sa na nich a v nich oslávil svojou milosťou. Je to jeho voľba! My do tejto voľby môžeme prehovoriť asi toľko, ako hrnčiarska hlina môže radiť hrnčiarovi.

Toto je tá skutočnosť, ktorá sa človeku môže javiť ako „nefér“. Niektorí pre to namietajú, že ak by to tak bolo, potom by Boh nebol dobrý a nebol by láska. Preto, že to tak je, Božie slovo ústami apoštola túto námietku aj predkladá, aby nezostala nevypovedaná: „Ale povieš mi teda: A prečože potom karhá? Lebo veď kto kedy sa sprotivil jeho vôli, keď je tomu tak?“ (Rímskym 9:19). Táto námietka vychádza z predpokladu, že Božej zvrchovanej vôli sa nikto nemôže vzoprieť. Tento predpoklad je správny. Avšak z tohto predpokladu je vyvodený nesprávny záver, totiž že potom by Boh nemal trestať, pretože jeho zvrchovanej vôli sa nikto nemôže vzoprieť. A v tomto sa človek, ktorý takúto námietku vznáša, potkýna. Boh predsa nesúdi na základe svojej zvrchovanej vôle, ale súdi na základe svojej nariaďujúcej vôle, na základe prikázaní, ktoré dal človeku ako zákon (ako zmluvu skutkov).

Pozrime sa, aká je Božia odpoveď na túto vznesenú námietku: „Nuž teda, ó, človeče, ktože si ty, že odhováraš Bohu?! Či azda povie útvor tomu, kto ho utvoril: Prečo si ma tak učinil? Alebo či nemá hrnčiar práva a moci nad hlinou, aby z toho istého blata učinil jednu nádobu na česť a druhú na nečesť? A čo, ak Boh chcúc ukázať svoj hnev a oznámiť to, čo je jemu možné, znášal vo veľkej zhovievavosti nádobu hnevu, pripravené na záhubu, a aby oznámil bohatstvo svojej slávy na nádobách milosrdenstva, ktoré vopred prihotovil na slávu?“ (Rímskym 9:20-23). Odpoveď je jednoduchá: Človek ako stvorená bytosť nemá právo súdiť (či posudzovať) Božiu zvrchovanú vôľu (Jób 9:12 v kontexte kapitoly a celej knihy) a jeho slobodnú voľbu v tom, koho k Synovi pritiahne a koho nie, koho vyvolil pred založením sveta pre večný život a koho nie (Efezským 1:4-9; 2. Tesalonickým 2:13 a ďalšie). Ale pamätajme, že Božie vyvolenie nie je otázkou spravodlivosti. Boh vždy koná spravodlivo a zostáva spravodlivým. Každá duša, ktorá hreší, zomrie a skončí v zatratení, ak neuverí v Ježiša Krista a nebude ospravedlnená z viery.

